

בתורה

גליון קפג
פר' בשלח
תשפ"ד לפ"ק
שנה ר'

אור הפנמה
הפנימה בדרך
המשפטי הק

ז"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לע"נ הגד"צ רבי משה כ"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: הרגשת בושה וחשכות
המתגברת ערב שבת עם חשיכה (ו)

איברי השכינה

היכל המגיד ממעזריטש: כיצד נהפכים
ישראל להיות חלק משכינתו ית'

עבודת התפילה

כתר נהורא: 'אשפוך את נפשי לפני ה' -
התפלל יחד עם הנפש

והעושר והכבוד מ'לפניך'

תנו רבנן מעשה: החסיד ששכח לבקש על
פרנסתו מרוב התלהבותו בשירת הים

דבר המערכת

שבתות השוכבי"ם

שבתות השוכבי"ם

אה!! שבתות השוכבי"ם - לשמם ולזכרם תאווה
נפש!! והם הם עיקר התיקון בימים אלו, כלשון
ה"דברי שמואל" להרה"ק רבי שמואל מסלאנים
ז"ע (פר' שמות): "בימי השוכבי"ם יש הרבה
תיקונים. התיקון הגדול ביותר הוא ענין שבת קודש".

שבת קודש הוא יום מיוחד שהוקדש למטרה אחת:
להתענג על ה'. להתענג על עצם הקשר שלנו עם
אבינו שבשמים, וככל שמתענגים על עצם הקשר
ומעריכים את האהבה והכרית אשר כרת והקק עכנו
הקב"ה להיות לאחדים באהבה שאינה תלויה
בדבר, אנו מתקנים מה שהתקשרנו לדברים אחרים
שאינם לרצון ה'.

'מידת היסוד' הוא מידת ההתקשרות והתענג. ואם
נבשלנו והתקשרנו אל התענג של הבלי העוה"ו,
אזי מלבד עבודת 'סוד מרע' אפשר לתקן את מידת
התענג גם ע"י 'עשה טוב', כגון שמענו נופו לצורך
אלוקי לכבוד שב"ק, ובכך מתדבק בתענג האלוקי
על ידי שמכין שהש"ת הוא תענג כל התענגים,
ונפעל תיקון מוחלט לכל מה שהתענג שלא לשם
שמים.

כי תיקון מידת ההתקשרות והתענג אינו בא לבטל
את האדם מן התענג הנשמי, אלא להיפך, התיקון
הוא על ידי שנישנה בתענגים ושמיים לצורך העבודה
האלוקית ומרגיל את נופו הנשמי להתענג מדבר
מצוה ומעסק התורה או מאבילת דבר תענג לצורך
נבוא.

הדבר מבואר בספרי החסידות, כי בשעה שפורש
מן הגשמיות ומתדבק רק ברוחניות, נמצא שהוא
מקושר אל הש"ת ע"י מידת היסוד וההתקשרות
רק בחלק הרוחני ולא בחלק הנשמי. וכיון שפגם
בהנאות ותאוות נשמיות, נמצא שאין לו תיקון, כי
התיקון הוא במקום הפגם (יומא פו:).

ועל כן כאשר מקדש את הגשמיות ומכוין לצורך
נבוא, הרי זה עיקר גדול בתיקון הפגם, כי מרוב
דביקות והתקשרותו בהש"ת מכוין בכל מעשיו
לצורך נבוא, ולכן כאשר אוכל לכבוד שבת קודש
ומקיים מצוות 'וקראת לשבת עונג' ומקדש שאר
הצטרבותו נופו לשם שמים - וזכה לתיקון השלם.

וכתב בספח"ק זוהר חי (ה"ד קסט:): "בשבת קודש
בכחו וקדושתו שמענון השבת לשם שמים מכבין
בכל השבוע אש יצה"ר, ונמתק להיות אש קדוש
בשמתח מצוה ותורה לשמה בחדוותא דשמעתא".

בידידות ישע"י יצחק פריעדמאן
ז"ר אש החסידות

עוברים את ים סוף בכל יום!

ביטול הטבע ב"קריעת ים סוף" הוא תחנה חיונית בדרך ל"ארץ
ישראל" שם מתרוממים שבעת מידותינו להקב"ה

נהורא מעריא

ישראל, ולאחר מכן מגיעים אל הסיום "תבאנו ותטעמו בהר
נחלתך, מכון לשבתך פעלת ה', מקדש ה' כוננו ידוך" "ה' ימלוך
לעולם ועד" "ועלו מושיעים בהר ציון", כי לאחר השירה אכן
אפשר לנחול את ארץ שבעת המידות ולבנות את בית הבחירה
שם תבער אש המזבח בלהב אהבתו ויראתו ית'.

כי ביציאת מצרים נתגלו לישראל שתי גאולות שונות מתוך
גלות העדת:

האחת נתגלתה בעשר מכות שהביא הקב"ה על המצריים, שם
נתגלה שהקב"ה יכול לשדד את מערכות הטבע ולעשות בעולם
כרצונו.

ובכל זאת, עדיין לא היתה גאולה שלימה, כי כאשר בקשו
ישראל לדעת היכן נמצא הש"ת, היו חושבים שאפשר לגלות
אותו רק למעלה, בהנהגה הניסית שלמעלה מהטבע, ואילו כאן
למטה בעולם הטבע הרי זה מקום חשוך ומסותר,
המנוגד להנהגת הבורא.

אבל בקריעת ים סוף נתגלה שהים והיבשה
שויים לפניו ית', הוא מנהיג את שניהם, והנהגה
הניסית התבררה לא רק בדברים שלמעלה
מהטבע אלא גם בדרכי הטבע. בבחינת 'הפך
ים ליבשה', שהנס האלוקי חודר עד לתוך עומק
חשכות הטבע, וכנודע דברי הרבי ר' אלימלך ז"ע
(ליקוטי שושנת) על 'ובני ישראל הלכו ביבשה
בתוך הים', שגם ביבשה הרגישו רוממות ה' כמו
בים.

כל יום אנו צריכים להכנס לארץ ישראל, ארץ
שבעת המידות, להתפעל ולהתרגש מגדלות
הבורא ית', על ידי שעוברים את הים ומתבוננים
שהים והיבשה שויים לפניו יתברך - 'ויעברו
בתוך הים ביבשה', אין לא נס ולא טבע, אלא
הכל אלוקותו ית"ש, ובכך אפשר להתעלות עוד
מדרגה בדרך ליחוד השלם.

ובזה יכול כל אחד לעבור את הים הפרטי שלו, לקשין מוונותיו
של אדם כקריעת ים סוף, ו'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים
סוף', וכן כל הגלויות הפרטיות, כי בכדי לצאת מן הצרה והגלות
צריך להרבות ולהתפלל, אך צריך גם להודות ולהתבטל ולהכיר
שלא יפלא מה' דבר, גם כשהטבע קובע באופן נחרץ שאי אפשר
לעשות כלום, וכמו שהיה לישראל בצאתם ממצרים, שהמצריים
רדפו אחריהם עד שהגיעו לים ולא היה שום מוצא על פי הטבע,
ולפתע נקדע הים לעיניהם והתהלכו בתוך הים כאילו הולכים
ביבשה, כאשר הטבע מבוסס מכל וכל והנהגה הניסית שולטת
בתוך הטבע. ועל דרך זה מתעורר בכל יום כשמוכירים בשמחה
את 'שירת הים' כאילו עוברים באותו יום בים סוף, ומתגלה אור
עצום שלמעלה מדרך הטבע, ומאיר כאן בתוך עולם הטבע.

(מתוך "אש הפרשה" - בשלח)

'שירת הים' בתפילת שחרית נפתחת עם הקדמה - "אתה הוא
ה' האלקים אשר בחרת באברהם וגו'", כשתמצית הפסוקים היא,
שהקב"ה אהב את אברהם ולפיכך העניק לו מתנה מיוחדת - 'ארץ
ישראל'. אלא שבדרך לארץ ישראל צריך לעבור את קריעת ים
סוף, רק לאחר מכן אפשר לנחול את הארץ.

לצורך הבנת הדברים יש לברר מה היא החשיבות של 'ארץ
ישראל' ולמה צריך זכות מיוחדת להכנס לארץ?

קשה לומר שמדובר כאן בחלקת אדמה ששמה 'ארץ ישראל',
כי הרעש הגדול שיש בתורה סביב ארץ ישראל תובע מאיתנו
הסתכלות פנימית יותר. בברית בין הבתרים כרת ה' ברית עם
אברהם אבינו והבטיח לו את הארץ, וכך חוזר הדבר ונשנה בכל
האבות הק', שהקב"ה מבטיח להם לתת את הארץ.

וכאשר התורה מפליגה בשבח ארץ ישראל שיש בה שבעת
המינים - 'ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה' וגו', יש לנו גם כן
להתייחס לפנימיותם של הדברים, וכי הקב"ה
מנחיל לנו מטבח טוב ומגיש לנו פירות מובחרים,
וכדברי חז"ל (סוטה יד.) וכי לאכול מפריה הוא
צריך? או לשבוע מטובה הוא צריך?

והתשובה היא, ש'ארץ ישראל' יש בה שבעת
המינים ושבעה עממין, הרומזים על שבע מידות -
חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד ומלכות.

ארץ ישראל - היא מקום של מידות - "וכל
העם אשר ראינו בתוכה אנשי מידות" (במדבר
יג, לב), וישיב הארץ, אינם אנשי מוחין' וגם לא
'אנשי מעשה', אלא 'אנשי מידות' שעבודתם
להתפעל בחלק הרגש ולהתעסק באהבה ויראה
אשר זהו עיקר מהות האדם (אגרא דכלה, פר'
שלח).

ארץ ישראל נקראת 'ארץ שבעה עממין',
לפי שכבשו אותה ישראל מיד שבעה אומות
שהתגוררו בה.

הקב"ה הושיב שם אלפי שנה קודם לכן את שבעת העממין
- את הכנעני, ואת החתי, ואת החוי, ואת הפרזי, ואת הגרגשי,
והאמורי והיבוסים, כל אחד עם המידה המיוחדת שלו, והוא מוריש
לנו את ארצם. הוא לוקח את שבע המידות ומנחיל אותם לישראל
מורשה, להגביה אותם לעבודת הבורא (צוואת הריב"ש ג.). "כח
מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" (תהלים קיא, ו).

זו היא המתנה הגדולה שהקב"ה העניק לאברהם אבינו ע"ה:
'ומצאת את לבבו נאמן לפניך, וזכות עמו הברית לתת את ארץ
הכנעני החיתי האמרי והפרזי והיבוסים והגרגשי לתת לזרעו' וגו'.

אך בכדי להכנס לארץ ישראל צריך 'גיעה ועבודה קשה'. אי
אפשר להגיע לידי התפעלות ברגע אחד, וצריך לראות שידוד
מערכות הטבע כדי לטלטל את הלב ולהביאו לידי התפעלות.

ההתפעלות אכן הגיעה - וזו היא 'שירת הים' שאמרו בני

הגליון נודב ע"י המחותנים החשובים

ידידנו הנכבד המפואר הרב ישראל יעקב פאנעט שליט"א

ידידנו הנכבד והמפואר הרב משה הכהן גראס שליט"א משגיח רוחני בישיבת "אהבת תורה" - ציריך

דרגל נישואי צאצאיהם בשעה טובה ומוצלחת

יה"ר בזכות הבעש"ט ז"ע ותלמידיו יזכו לראות מהם דורות ישרים ומבורכים

ורוב נחת דקדושה מתוך נחת והרחבת הדעת

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיעי 'אש החסידות'

והעושר והכבוד מ'לפניך'

ר' ברוך איש חסיד היה, בלי מזון ומחיה, בביתו עוסק מלבוש, ואין בגד ללבוש. גונן בחשובה אשה, וגם בבנות ששה. ומשגדלו הבנות ובאו לפרקן, לא היה בידו מאומה להשיאן.

דיברה לו האשה, יותר אין להתאישה. היא הפצירה בו שיסע נא אל רבו השרף רבי **אורי מסטרעליסק** זי"ע, ויזכיר בפניו את מצוקתם, כדי שיבקש רחמים עליהם, וימשיך ישועה לאוהליהם.

ואמנם היה ר' ברוך שומע לבקשת זוגתו, ועושה את דרכו הלוך ונסוע לסטרעליסק. אלא שבכל עת שהיה מגיע אל חצר הקודש, היה נסחף כבחבלי קסם לאווירה העילאית ששררה במקום הקדוש הזה, עד שהיה מתרומם טפח ומתעלה טפחיים, מתוך דביקות לזהות בעבודת ה', ושוכח לחלוטין לשם מה בא לכאן. הדבר אירע פעם אחר פעם, כשהיא משלחתו והוא חוזר, מבלי להזכיר בפני הצדיק את מצוקתם כי רבה.

ואלמלי היה ר' ברוך יחיד במינו בהתנהגות זו, היינו תולים זאת בבעיה אישית משלו, אלא שלא רק אצלו אירע הדבר. כזו הייתה האווירה באותו גן עדן תחתון שבסטרעליסק, בצל חמדתו של רבי אורי, כמוהו כאי שמיימי בתוך ימה הסוער של העולם הזה, בתוכו נשכחים כל צרכיו והבליו, ובמיוחד בשעת התפילה.

ואולם, לאחר שכבר הזיק הדבר לשלום ביתו, כבר לא עמד ר' ברוך בהפצרותיה הנשנות של זוגתו. בפעם הבא שיצא אל רבו, קשר אפוא פתק על ידו, עליו רשם תזכורת לעצמו, והוא לא שכח.

רבי אורי שכונה בחיבה ה'שרף', היה מהאריות שבתורת תלמידי הצדיק רבי **שלמה מקארלין** זי"ע. לאחר הסתלקות רבו הואיל להנהיג עדת חסידים, על-פי דרכה המיוחדת של קארלין.

וכרבו רבי שלמה, כן היה רבי אורי מיוחד בעבודת התפילה. בכל עת שהיה עומד בתפילה לפני קונו, היה מתנתק כליל מכל העולם הזה, וכבן על אביו מתרפק ומשתפך, מתלהב ותתפרץ, ומראהו כמראה הלפידים, רגליו נוטפות דם, ורשפיו רשפי אש שלהבת י-ה. אף היה מרים את קולו ושוואג כארי, במתיקות שכזאת, שכל הלבבות כדוגן נמסו הימנה, וכולם נסחפו אחריו, להתלהב באשו הלוהט, עד שהיה כל היכל כמדורת אש.

עד כדי כך נשגבה עבודת תפילתו של רבי אורי, שבכל עת שהיה מתכוון לצאת מביתו לבית התפילה, היה נפרד מבני ביתו, שמא יגיע בדביקותו המופלאה עד כלות הנפש, ותתפרד נשמתו מן העולם הזה להתעלות לנן עדן העליון. ומאותה סיבה, אף החסידים שצבאו על ביתו להיכנס עם פתקאות, לעצה ולברכה, נקראו תמיד לבוא אל הקודש לפני התפילה.

גם ר' ברוך נכנס אל חדר הרבי בשעת בוקר מוקדמת, קודם לתפילת השחר, והוא ביכה את מצבו בפני הצדיק, שנשא אליו מבט מלא חמלה.

נגנה לו הרבי: "הלא כעת נגיג לתפילה. איעך ויהי אלוקים עמך, כאשר תגיע בתפילה אל אמירת ה'שירה', היא שירת הים שהיה שר משה עם בני ישראל, תכוון בה להתפלל עבור הפרנסה, כי אמירת השירה מסוגלת לכך" (ראה פסחים ק"א, א).

יצא ר' ברוך מן החדר שבע רצון, לאחר שקיבל עצה מועילה מפי הצדיק, והזדרז לבית התפילה.

כעבור רגעים ספורים בא לו השרף גם הוא אל בית תפילתו, כולם הניחו תפילין והחלו בברכות השחר. "דאוואי זשאר!" (= הבו אש, ברוסית) קרא להם השרף כנגרל היוצא לקרב, והם, כחיליים דרוכים, פתחו באש לזהות "לעולם יהא אדם" (כמנהג קארלין לפתוח את

טועמיה
מאוצר ספרי 'אש השבת'

ערב שבת עם חשיכה (ו)

עוד יש להעמיק בענין זה של "ערב שבת - עם חשיכה".

הנה אמר שלמה המלך, "וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך" (קהלת ב, ג).

כדי שיהיה מציאות של 'אור' צריך להיות קודם לכן 'חושך' והעדר, ומתוך כך יתגלה האור בהדרה.

כשם שמציאות ה'מנוחה' אינה באה אלא מתוך עבודת היגיעה בששת ימי המעשה, כך גם הארת שבת אינה באה אלא לאחר שקדמה לה החושך, המרירות, והתגברות ההסתר - 'ערב שבת עם חשיכה'.

ענין זה מבואר בספה"ק **פרי צדיק** (קדושת שבת מאמר ה) וז"ל: ועל כן אמרו (שבת כה): ברי' יהודה בר אילעאי **אחר**

רחיצת פניו ידיו ורגליו בערב שבת לכבוד שבת זכה לטעום הקדושה דשבת שמקדמת לבוא בזמן הראוי לתוספת שבת ונתעטף וכו' ודומה למלאך ה' צבאות. ובודאי שנתעטף בבגדי שבת ולבש לבנים ונתעטף לבנים כמלאך מיכאל משרת בבגדי הברד וגם כהנים נמשלו למלאכים כמו שאמרו במדבר רבה (טז, א) מקרא דכי שפתי כהן גוי' כי מלאך וגו'. **ובמלאכים אמרו (שבת פט.) כלום אתם עושים מלאכה**

שאתם צריכים שבות שהם שובתים תמיד. ועל כן אין להם שייכות לקדושת השבת ואין להם הרגש בזה על דרך כיתרון האור מן החושך. ומי שמשוקע בששת ימי המעשה הוא מרגיש יותר העונג בשבת כששבת כידוע וכן לענין הקדושה. ובשבת ששבת דומה למלאך ששבת תמיד, אלא שאצלו אינו בבחירתו ועל כן לא שייך בו הרגש קדושה וה' יתברך בראו להיות מלאך ה' והוא עומד במדרגה זו. והאדם נקרא הולך ומחול לשבת הוא מתעלה מקדושת אדם לקדושת מלאך. ובכל שבת הוא הולך ומתעלה יותר לקדושת מלאך יותר גדול, כי גם במלאכים מדרגות אין מספר. ומצד זהו הוא גם כן ענין בגדי שבת דוגמת מלאכים שיש להם גם כן לבוש כמו שנאמר (יחזקאל ט, יא) והאיש לבוש הבדים.

עוד כתב בענין זה הרה"ק **מקאמאנא** זי"ע (זוהר חי ח"ג ק"ט ע"ב) בשם הבעש"ט הק', וז"ל: ענין מלאכה, אמר מן הריב"ש שכל ישראל חייב לעסוק בט"ל מלאכות בסוד אל אדני שבעשה, לברר כל הברורין מן עשיה בעסקו ביחודים בכל מלאכה ותלמיד חכם טל תורה מחייהו. ואמרו במדרש כשם שניתנה תורה בברית כך המלאכה ניתנה בברית, שנאמר 'ששת יום תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת', והכונה על עסק היחודים לעשות הכל ביחודים אפילו בעשיית מלאכה א"ל אדני, ומזה 'יום השביעי שבת' אל אלף דלת נון יוד, כי נתמלא בשבת, **ואם לא עשה מלאכה כל ששה ימים סוף שיעשה בשבת בחילול שבת**, ואדם הראשון לא טעם כלום עד שעשה מלאכה לעבדה ולשמרה, והדר אכול תאכל, והקב"ה לא השרה שכירתו על ישראל עד שעשו מלאכה, היינו שתיקנו עולם העשיה, ועשו לי מקדש, ר' יהודה בן בתירא אומר מה תלמוד לומר ועשית כל מלאכתך, מלמד את מי שיש לו חצר חרבה או שדה חרבה, ילך ויעסוק בהן, וסודו מבואר לתקן עולם החורבן, ובכח העלאות מ"ג של הברורין של חול נעשה הזיווג בשבת. עכ"ל.

עוד כתב (משניות עצי עדן, שבת פ"א מ"א): **ידוע ממרן הבעש"ט זי"ע, שכל אחד מישראל חייב לעסוק בט"ל מלאכות בתיקונו של כל עולם עליון לתקן ולברר הנשמות והברורין. ושאלו תלמיד אחד, תלמיד חכם שעוסק בתורה, מה תקנתו. והשיבו, ט"ל תורה מחייהו, על ידי שעוסק בתורה של מלאכות אלו, מתקן כאלו עשה המלאכה בעצמה בשרשה וביחודה.**

התפילה בציבור במאמר זה), עד שההיכל כולו היה גועש ורועש. באמירת הקורבנות נדמה היה כאילו עומדים המה בעזרה של בית המקדש, ועוסקים בעבודה ככהנים משרתי קל, משם התרוממו אל המעלות לשורר את 'פסוקי דזמרה', וכל כך התלהבו, שבבואם לאמירת השירה, הגביהו את שיפולי בגדיהם, כביכול הולכים הם בתוך הים הקרוע, והמים להם חומה מימינם ומשמאלם. משם התעלו עוד יותר, לשורר עם האופנים וחיות הקודש באהבה רבה ואהבת עולם, ולמסור את נפשותיהם על קידוש השם בקריאת שמע. לפתע הושלך הס בהיכל, וכולם נעמדו בתפילת שמונה עשרה, בכיסופים לוהטים, כאילו עומדים הם בתוך קודש הקדשים.

בתום התפילה הרוממה, קרא לו הצדיק לר' ברוך ושאלו: "נו ברוך! האם כיוונת בשירה לפרנסתך, כאשר דברנו?".

"אוי רבי", נתן בו ר' ברוך עיניים מתמיהות, "וכי כיצד אפשר לזכור בשירת הים את מצב הפרנסה!?!..."

***

הוא אשר דיבר רבי אורי, כאשר שאלה אותו זוגתו הצדקנית: "מדוע אינך משתדל לפעול עבור אנשי שלומיך החסידים היקרים שתהא הפרוטה מצויה בידם ושתהיה להם פרנסה בריווח?! והלא עיניך הרואות שהמה עניים מרודים!".

השיב לה בעלה הגדול: "וכי מה אעשה להם לתלמידיי שאינם רוצים בכך?!..."

"לא יתכן כזאת", השיבה הרבנית, "וכי מהיכן יכולים המה לחיות ללא פרנסה?".

"בוא ואראך", ענה לה השרף, ומיד הורה לקרוא לפניו את אחד החסידים שעני ואביון היה, ומול עיניה הנדהמות אמר לו: "הנה השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון, מה תבקש אפוא שאפעל עבורך?".

"אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש", נזעק החסיד מנהמת לבו, "שאזכה לומר ולו פעם אחת את 'ברוך שאמר כמו שהרבי אומר..."

"הכנים הם דבריי שאינם חפצים בכסף?", קרא הצדיק לצדקנית.

והלא כה דיבר בקדשו אביה הצדיק רבי **יעקב קאפיל חסיד** זי"ע, ששימש כשליח ציבור בהיכלו של רבינו הבעל-שם-טוב הקדוש: "והעושר והכבוד מלפניך", כל עושרי וכבודי איננו אלא זה שאני זוכה לעמוד ולהתפלל לפניך!

כזו היתה גישתם של חסידים ואנשי מעשה, בבואם לעבודה שבלב זו תפילה. אם בתחילה סברו לבקש על צרכיהם הגשמיות, כי אכן צריך שיהיה ליהודי "כל צורכי עולם הזה בריווח" (כלשון ה'נועם אלימלך', ליקוטי שושנה), ואם מלכתחילה כיוונו להמשיך על-ידי השירה שפע של פרנסה מלמעלה, כפי שהמשיכו בני דור המדבר את המן מן השמים על-ידי אמירת השירה לה' על הים, כמבואר בספר הק' 'מאור עינים' בפרשתנו (ד"ה הנני). אולם כאשר עמדו להתפלל התעלו כל כך עד שכל צרכי עצמם היו בטלים ומבוטלים בעיניהם, ולא היתה בהם אלא אותה תשוקה עילאית, להתענג בתענוגים של קירבת אלוקים.

לא בכדי, תיקנו חכמינו ז"ל דווקא בשיאה של התפילה, בתוך תפילת שמונה עשרה, תפילת האצילות, את בקשות הצרכים הגשמיים, כרפואה ופרנסה ושאר צרכי הגוף, כי אחרת לא היו חסידים ואנשי מעלה מעלים על דעתם להתפלל באותה שעה על כגון דא.

לרגל שבת שירה

עפ"י: אוצר ישראל; מוקנים אתבונן

שני הפכים כאחד!

האם יתכן נס כזה שהאדם ירכב על הסוס ובאותו רגע הוא גם ילך לצד הסוס? "סוס ורוכבו רמה בים"

יש חקירה אצל הקדמונים, שמאחר שהקב"ה 'נמנע הנמנעות' האם יכול לעשות שמספר חמש יהיה יותר ממספר תשע, או שהאדם ירכב על הסוס ובאותו רגע הוא גם ילך לצד הסוס, או לעשות מרובע שקצוותיו שווים למרכזו כמו צדדיו כעין העיגול. כי דבר זה אין השכל יכול לתפוס כלל.

וכתבו מקצת הראשונים, כי הקב"ה עשה הגבלה זו בשכל האדם שלא יוכל להיות מספר חמש יותר ממספר תשע, אבל קודם שעשה הגבלה זו היה יכול לעשות להיפך, שמספר חמש יהיה יותר מתשע, ואז לא היו בני אדם יכולים להעלות על דעתם איך שייך להיפך. כי אין שום הגבלה כלפי השי"ת אשר לית מחשבה תפיסא ביה כלל, והוא למעלה מכל ההגבלות.

והנה הרמב"ם במורה נבוכים (ח"ב פרק י"ג) כתב שאין השי"ת יכול להגשים את עצמו ושואין זה שייך לענין של נמנע הנמנעות, וכדבריו (שם ח"א פרק ע"ה) שאין הקב"ה יכול לברוא מרובע אשר צלעו שווה לאלכסונו ע"ש. וכן הוא בספר **אמונות ודעות** לרס"ג שכתב שאין הקב"ה יכול לעשות את החמשה יותר מעשרה מפני שהוא מן הנמנע ע"ש. ומובא בשם **הצמח צדק** שהשיב בענין זה לאפיקורס: שחסרון של חסרון אינו חסרון.

אך בפירושו המיוחס ל**הרמב"ן** על שיר השירים (ט, ג) כתב: ואין קוצר בחיק הבורא יתברך כשלא יברא דבר מלא דבר כמו שאין קוצר ביכלתו כשלא ימציא דברים הנמנעים שיברא מרובע שיא אלכסונו שווה לצלעו ולקבץ שני הפכים ברגע אחד, וכמו שאין זה קוצר ביכלתו כך אין קיצור אם לא יאציל דבר אלא מתוך דבר כי זה בכא הנמנעים כולם. עכ"ל. והיינו שאצל המרובע מצינו (עירובין נ:). כל אמתא בריבוע - אמתא ותרי חומשי באלכסונו, אבל הבורא ית' יכול להשוות ביניהם (וראה שש"ק ח"ה דף י"ד).

ובפשיטות יש לומר, שעצם חוקי הטבע וחוקי ההגיון הקובעים שלא שייך לומר שהאדם רוכב על הסוס וגם הולך לצידו, הם גופא נחקקו בכוחו של הקב"ה שברא יוצר אותם כדי להגביל את העולם, אבל הקב"ה עצמו נעלה מכל ההגבלות ונושא שני הפכים כאחד ונמנע כל הנמנעות כפשוטו ממש, וכלשון הר"ן (דרוש ג) **"כי הנמנעות בחק הטבע אינם נמנעות בחק השם יתברך. כי זאת הפינה, היותר הגדולה בדת, ומי שיכפור אותה יכפור את הדת בכללה"**. וכן איתא במאמרי אדמוה"ז (ענינים) שהפילוסופים מחלקים שהקב"ה יכול לעשות נס רק בדבר שעל פי המציאות ולא בדרך שאינו לפי המציאות, והביא דעת הרשב"א שיצא כנגדם.

והנה בעשר מכות שביציאת מצרים היה 'נס' של שידוד מערכות הטבע, אבל הכל היה על פי הגבלת השכל, אך בקריעת ים סוף התרחשו נסים של 'דבר והיפוכו' שאינם מתיישבים כלל על פי שכל, כגון שהפך ים ליבשה, וכן שאר 'דבר והיפוכו', וכמו שפירש **הרמב"ן** (שמות טו, ט) על 'עושה פלא' - עושה גדולות ונפלאות בדבר והפכו. וכן 'סוס ורוכבו רמה בים' שהרוכב היה על הסוס וגם לצידו [כמדויק באנוקלוס שרגם 'רמה בים' - רמא בימא, שהעלה את הרוכב על הסוס, ובהמשך 'רמה בים' - שדא בימא, שהשליך את הרוכב לצד הסוס], ובכך 'גאה גאה' שהוא נס מעל כל הנסים (רש"י).

ומובא ב**כתר שם טוב** (ח"ב ד"כ) שכאשר צעקו בני ישראל והתפללו לישועתם על שפת הים, אמר הקב"ה למשה 'מה תצעק אלי' - בעתיקא תליא מילתא, שהרי על פי הטבע לא היה שייך ישועה, וכדי לעורר נס ופלא זה של 'קריעת ים סוף' בו מתאחדים שני הפכים כמו ים ויבשה כאחד, לא תועיל תפילה, כי התפילה מתייחסת אל מידותיו של הבורא ית' שמתייחסים אל הגבול והטבע שיש בבריאה, אבל כאן צריך לבקוע ולעלות עד המקום העליון, עתיק יומין, למעלה מסדר ההשתלשלות, מעל כל ההגדרות, שם אין הבדל בין מספר תשע למספר חמש, שם אין כל חוקים ולא קיימים שום הגדרות, לא טוב ורע, לא חיים ומות, אין שם מושג של 'פחות ויותר' ולא 'מעלה מטה', אלא הכל אחדות מוחלטת, השווה ומשווה קטן וגדול, ורק שם אפשר לפעול את הנס הזה שמעל כל ההגדרות.

וכדי לעורר נס עצום כזה היו צריכים רק דבר אחד - 'דבר אל בני ישראל ויסעו', לסלק את השכל, לבטל את ההגדרות, ולהכנס לתוך הים במסירות נפש!

עבודת התפילה

על פי משנת החסידות

פרק טו

מלחמת הגוף עם הנשמה

כתר נהורא

שערים לעבודת הרנפילה
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות הגה"צ רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א

'ואשפוך את נפשי לפני ה' - להתפלל יחד עם הנפש'

"כאשר הנשמה מתדבקת בבוראה ומאירה את אור האמונה בתוך הנפש הבהמית פנימה, אין לנפש שמחה גדולה מזו"

אל הנפש והשכל האנושי, להעלות את כל הדאגות והחששות שיש לו בתקופה זו, ולהתחיל להאיר אותם עם אור האמונה, לשפוך אמונה בתוך כל בעיה ובתוך כל קושי.

כאשר יהודי מתאר בברכת 'יוצר אור' את שירתם של מלאכי השרת באימה ובריאה, אפשר לאמרם בהתרוממות ובהתעלות, אבל אפשר לעצור ולתאר אל הנפש הבהמית משל לארמון גבוה רבבות קומות וגדול עד מאוד יותר מכל העולם כולו, ויש שם מיליוני גדודים אין מספר של מלאכי השרת ובכל גדוד מלאכים אין מספר, וכולם נבחרים ונרעשים מאימת המלך, עד שנשרפים ומתבטלים לפניו, והוא הולך ונכנס חדר לפניו מחדר, ומתקרב יותר אל המלך, ובכל היכל יש מלאכים עליונים יותר המשיגים יותר את גדלות המלך וחיל ורעה יאחזמו, והוא כמשיך עוד ושומע את שירת שרפי קודש באימה ובריאה, ומצטרף יחד עמהם.

הלא על ידי התבוננות זו נסחפת הנפש ג"כ בהתפעלות מרובה, ועל ידי תפילה כזאת מתחלת הנפש הבהמית להתענג על הוי"ה ולהשיג בשכל אנושי את העונג של הביטול לאלוקות, עד שגם ככלות התפילה יוכל האדם להיות מושפע מתפילה כזו, כי לא רק הנפש האלוקית לבדה התפללה לפני קונו, אלא גם הנפש הבהמית התפללה לפי מושגיה.

ענין זה, שצריך להתפלל בדרך 'פרטי', להכניס את אור התפילה לתוך פרטי הפרטים, ולא לכנין בדרך 'כללי' באופן כללי שהבורא ית' ברא את כל העולם, מבוואר בדברי הבעש"ט הק', כמו שכתב בספה"ק

תולדות יעקב יוסף (ריש פרשת בראשית) זול"ק: כתבתי במקום אחר בשם **מורי ז"ל שביאר פלוגתא דבית שמאי ובית הלל כיצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא גם בדרך כלל שידע שכבודו יתברך מסתתר בכל מקום וכו' ובית הלל אומרים כלה נאה והסודה שידע דרך פרט איך שנפלו אור ניצוצי הקדושה בתוך הקליפות, ובאו בשעת תפילה מחשבות זרות לתקן וצריך להבדיל ולהסיר הקליפות ולהעלות מתוכה ניצוצי הקדושה ולקשטה שתהיה כלה נאה וחסודה וכו'.**

דרכה של הנפש, שכאשר עוברת דברים קשים, טרדות, דאגות, חובות, לחצים וכיוצ"ב, היא משתוקקת שאחד יקשיב לה. אנשים משלמים כסף רב כדי להתייעץ על בעיותיהם, והיועצים יודעים כי רוב העזרה הוא על ידי ההקשבה. האדם פורק את קשייו בפניהם ומשחרר את כל המשא הכבד הרובץ לו על הלב. הם נהנים לראות שיש אחד שכואב את כאבם ומבקש בכל כוחו לעזור ולסייע להם.

שמחתה הגדולה של הנפש היא כאשר היועץ אומר לה: אני הולך לסדר הכל, אפשר לסמוך עלי בעינים עצומות, יש לי קשרים אצל כל הנוגעים בדבר, אני מסדר כל יום עשרות תיקים כאלו ואפשר לראות את הענין כמסודר.

במצב כזה לוקחת הנפש את כל מצוקותיה ומשליכה אותה על כתיפו של היועץ, והיא חוזרת לביתה שלווה ורגועה.

כאשר הנשמה מתדבקת בבוראה ומאירה את אור האמונה בתוך הנפש הבהמית פנימה, אין לנפש שמחה גדולה מזו.

'ואשפוך את נפשי לפני ה' - היא מוצאת היכן לפרוק את נפשה ואת מצוקותיה - "השלך על ה' יהבך", היא יודעת שהקב"ה יושב ומצפה לשמוע כל תיבה ותיבה היוצאת מפי בניו האהובים, היא יודעת שהקב"ה כואב את כאבה - 'כשישראל בצער, שכינה מה אומרת: קלני מראשי קלני מזרועי' (סנהדרין מו.). היא יודעת שהקב"ה יכול לסדר את כל הבעיות, בדרך הטבע ומעל לדרך הטבע, היפלא מה' דבר. ולאחר תפילה כזאת מתמלאת הנפש עם שלווה ובטחון, היא לקחה את כל קשייה והשליכה אותה על ה'.

באופן כזה לקחה הנשמה את הנפש הגשמי והאירה אותה עם אור האמונה. היא לא עזבה את הגוף ועלתה לשמי מרומים, אלא התפללה עם הגוף יחדיו.

כשיהודי אומר 'הועשור והכבוד מלפניך' ואתה מושל בכל' ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל' אפשר לומר את הפסוק הזה עם התלהבות עצומה ולהמשיך הלאה, ואפשר לעצור, להושיט יד

"שמחתה הגדולה של הנפש היא כאשר היועץ אומר לה: אני הולך לסדר הכל, אפשר לסמוך עלי בעינים עצומות, יש לי קשרים אצל כל הנוגעים בדבר, אני מסדר כל יום עשרות תיקים כאלו ואפשר לראות את הענין כמסודר"

יו"ל עלון שבועי עם שיעורים בספר "כתר שם טוב" ע"י המשפיע שליט"א בענין היחודים
ניתן לקבלו במייל 0504127418@gmail.com

פי חסידות פיאז: 03-30-4444

בית לכל אברך ובחור חסידי

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות
בעריכת הרב פינחס שפירא שליט"א

הרה"ק רבי שלמה מלויצק

כותב תורת המגיד בספר 'מגיד דבריו ליעקב, בעל מחבר ספר 'דברת שלמה'.

פרק ב'

בשבע העל"ט הארכנו בדבר ספרו מגיד דבריו ליעקב המה ליקוטי תורת המגיד הגדול ממעורטש. השבע נעסוק בספרו של רבינו המגיד מסקאהל עצמו הלא הוא ספר הקדוש 'דברת שלמה'.

על פי אשר קיבל מאת רבו הקדוש, חידש רבינו וביאר נוראות ועצומות תורת אמת, והיה יושב רבינו וכותב את תורתיו עצמו מאשר חידש עליו גליון, למען יעמדו ימים רבים. את שם חיבורו קרא רבינו 'דבר'ת שלמה' כאומר "שלמה תלמיד רבינו דב בער".

דברי קודשו של רבינו מאירים כשלהבות, הולך הוא בדרכם של רועי החסידות לקשר את כל העולם כולו לבורא יתברך, מלמד לבני יהודה קשת איך לגלות את מציאותו יתברך הנעלמת בבריאה, וחוזר ומדגיש את קדושת אלוהיות התורה על ידי אור הש"ת השוכן בתוכם. דורש לקשר כל תנועה וכל מחשבה לבורא יתברך ולא להפריד חלילה שום מחשבה דיבור או מעשה משורש כל העולמים.

על אף גדלותו ושמו הנודע בשערים לא כיהן רבינו באדמו"רות, אמנם תלמידו הגדול האיר שמי ארץ הלוא הוא הרה"ק רבי ש שלום מבעלזא ז"ע, ועל אודות כך מובא מעשה נורא.

כפי שאמרנו בשבע העל"ט היה רבינו ז"ע לומד מדי לילה בחברותא עם רבו הרב המגיד ז"ע. לילה אחד ישב רבינו הגדול ממעורטש ומילל מלין לצד עילאה, ולעומתו ישב רבי שלמה ואימץ את מוחו להבין, אך בשונה מהרגיל, אין רבי שלמה לא מצליח לרדת אל סוף דעתו של הרב המגיד.

המשיך המגיד עוד מעט ומשראה במה דברים אמורים פסק מללמוד ושאל את רבי שלמה "שמא ארע משהו היום, דבר מה שבגללו נסתמו שערי בינה?".

ורבי שלמה קדישא ישב והתבונן במעשיו של היום עד שנזכר בדבר מה.

בימים אלו שוהים במעורטש שני אורחים" אמר רבי שלמה למגיד "המה רבי מיכל מן העיר זלאטשוב ותלמידו רבי מרדכי מנעשכי".

היום חיפש רבי מרדכי את רבו, אנב חיפוש פגש אותי, בראותו אותי שאלני "היודע אתה היכן הרבי?" עניתו ל" המשיך רבי שלמה "פה במעורטש הרבי הוא דער גרויסע מגיד ואין בלתו, ואתה ורבר צריכים לרבי".

"ומה השיב אותך הגעשכיר?" שאל הרב המגיד.

"שלמה האסט זיך צופיהל ערלויבט" (הרשת לעצמך יותר מדאין). ציטט רבי שלמה את דבריו של רבי מרדכי.

"כעת מובן" אמר המגיד "פגעת בכבודו של ההייליגע נעשכיר. מחויב אתה לפייסו" הורה.

כאשר הגיע רבי שלמה לפייס את הרה"ק מנעשכיז אמר לו הרה"ק "אתה, כבר לא תהיה רבי, אך יהיה לך תלמיד שאיר את העולם".

ספר דברות שלמה מעוטרת בהסכמות נלהבות ממצוקי ארץ הרה"ק מלובלין ז"ע, הרה"ק מבעלזא ז"ע, והרה"ק מרוזין ז"ע אשר בהסכמתו כותב הוא "זכות המחבר תגן על כל אחד ואחד שיהיה הספר בביתו להשפיע עליו שפע ברכה והצלחה".

זכותו תגן עלינו

מדי יום ראשון בערב עולה שיעור מתוק מדבש בסידרה המיוחדת
"א חיות אין עבודת השם" ע"י פה מפיק מרגליות
הרב ישראל ישכר בלייער שליט"א בשלוחה 3 ואח"כ 8

<p>הרה"ח ר' יושע העשיל קאהן שליט"א לרגל נישואי בנו החתן היקר כמר יצחק בנימין נ"ו יה"ר שזיכה לרעות מהם רוב נחת דקדושה וכט"ס</p>	<p>הרה"ח ר' ישראל יקיר ענגל שליט"א לרגל נישואי בתו שתחי' יה"ר שזיכה לרעות מהם רוב נחת דקדושה וכט"ס</p>	<p>הרה"ח ר' משה הוכהי"ר שליט"א לרגל נישואי בנו החתן היקר כמר אורי עזריאל נ"ו יה"ר שזיכה לרעות מהם רוב נחת דקדושה וכט"ס</p>	<p>הרה"ח ר' יעקב אלי סיגל שליט"א לרגל נישואי בתו תחי' בזכות הבעש"ט הק' ותלמידיו יזכה לרעות מהם רוב נחת דקדושה וכל טוב סלה</p>
--	---	--	--

<p>ברכת מזל טוב חמה ולבבית שגורה בזה אל רום מעלת כבוד האי גברא רבא ויקרא צנא מלא ספרא זן הרעיון וברוך הנשחן, בארו באר מיס חיים אשר ממנו ישקן עקן בית ישראל השותים בצמא את דבריו המחכימים וגועים, פון ספיק מרגליות טובות מוזקקים, יה"ה הגה"ח ר' אהרן ווינד שליט"א ראש כולל "בית אהרן" ללימוד ספרי תלמידי בעש"ט ז"ע שעי" מסלבת אש החסידות לרגל אירוסיו בתו תחי'</p>	<p>ברכת מזל טוב חמה ולבבית שגורה בזה אל ידיתו הנכבד עושה תורתו קבע ומלאכתו עראי מקבל כל אחד בסבר פנים יפות וברוח נדיבה עומד ליפין המערכת בל"י</p> <p>ה"ה הרה"ח ר' יושע יעקובוביץ שליט"א בעל תבנת "מסוי נאה" פרסום ואסטרוטגיה לרגל הולדת בנו שחייו יה"ר שבזכות הבעש"ט ז"ע ותלמידיו יזכה לראות ממנו רוב נחת דקדושה</p> <p>נעתיבת וברכת המערכת</p>
--	--

היכל המגיד ממעורטש

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

כיצד נהפכים ישראל להיות חלק משכינתו ית'

רק בדרך 'אחוריים' מבלי שתכונתו של הנברא ומהותו ידעו ויתחברו אל מלכותו יתברך, לעומת זאת הצורה שבה השכינה שורה ביהודי הוא בדרך שהוא עצמו נהפך להיות חלק מהכח המוחיה אותו, כלומר שכשם שהכוח המוחיה אותו הוא השכינה שהיא ספירת המלכות שמהווה את הבריאה כדי שתתגלה מלכותו יתברך בעולם, וכשהכוח הזה מתגלה בגופו של היהודי, אזי כל רצונו ותשוקתו של היהודי הוא להמליך את הבורא יתברך, נמצא שהוא עצמו נהפך להיות הכח הפועל, וכביכול אין כאן פועל ונפעל, אלא פועל בלבד, שהנפעל הוא איבר מאיבריו וחלק ממהותו, וזהו חיות בדרך 'פנימית'.

וכיצד יתכן שאכן הכח הנפעל יתהפך להיות חלק מהכוח הפועל אותו, הלוא בסופו של דבר הנפעל הוא מציאות מחודשת, וכשם שלא יתכן שהעבדים ישגו את מחשבת האדון כיון שכל מציאותם שייכת רק לפעולת המלכות של האדון, שכל תכלית העבדים הוא להמליך את האדון ולשם כך נבראו, ובנמשל - שמטעם זה אין הנבראים הגשמיים (מלבד בני ישראל) יכולים להשיג את רצון האדון כיון שהם נבראו רק ממידת המלכות של תכליתם הוא רק שימילו על ידים את הבורא, וכיצד אם כן לבני ישראל יש כוח זה?

כשרב ה' מתגלה בגופו של היהודי, אזי כל רצונו ותשוקתו של היהודי הוא להמליך את הבורא יתברך

מבאר המגיד שבאמת הכח הנפעל שהם בני ישראל, אינם מהות נפרדת מהכח הפועל, אלא תחילת הויתם היא במחשבתו של הפועל עצמו, כמשל האומן שכשרוצה לעשות איזה דבר, אזי מצייר אותו במחשבתו, ומתחבר לאותו דבר באהבת לבו, ואז כמכח אותה האהבה הוא מוציא לפועל את מחשבתו. נמצא שצורתו הפנימית של אותו הדבר שעשה מחמת אהבתו אותו, כבר היתה חלק ממציאות נפשו כשצייר אותה בתוך נפשו. ואם כן לו יצייר שאותו הדבר שצייר במחשבתו יצא מהכח אל הפועל באופן של דבר חי שיש לו נשמה והבנה, אזי בודאי ישתוקק אותו הדבר לחזור לשרשו שהוא הציור הרוחני שבמחשבת האומן, ולהתייחד עימו ביהודי גמור.

וזהו עניינה של האהבה בין הקב"ה לבני ישראל, שהאהבה הזאת היא מכח הציור הפנימי של בני ישראל במחשבתו של הקב"ה, שהשתעשע בציורם והתחבר עימם לברואתם, והציור הפנימי הזה הוא הכח הפנימי של בני ישראל עכשיו בעולם, והוא הרצון השורה בהם כ'מוחין', שהוא מרוצתה של הנפש ותשוקתה להתחבר לשרשה ולהתכלל במחשבתו של הקב"ה, שלא יהיה בהם כל רצון אחר, אלא יתייחדו עימו כמו שהיו עימו מציאות אחת לפני הויתם בגוף, שהיתה נשמתם חלק אלוך ממעל וממש.

אחת השאלות הנשאלות על ידי הנכסים לעולמה של תורת החסידות, היא מהות ההבדל בין כל נברא ונברא בעולם שיש בו כח אלוכי המוחיה אותו, לכל אדם מישראל שיש בו חלק אלוך ממעל ממש המוחיה אותו. הלא בזה יש כוח אלוכי ובוה יש כוח אלוכי, ומה ההבדל ביניהם, ומדוע תגדל מעלתו של היהודי כל כך על פני שאר חלקי הבריאה.

שאלה זאת נשאלת מחוסר הבנה במהותו של ה'חלק אלוך ממעל', שנלמד מהפסוק 'ויפח באפיו נשמת חיים', שבו ביאר הזוהר הקדוש 'מאן דנפח נפשו מתוכו נפח', כלומר שהלשון 'ויפח' בא ללמד שבאדם ישנו כוח פנימי ביותר, שלא כשאר הכוחות המוחיים את העולמות שהינם כוחות חיצוניים.

אמנם עדיין הדבר טעון ביאור והרחבה, והמגיד בפרשתיו מביאר ענין זה: אמנם בכל נברא ונברא ישנו כח הפועל המוחיה אותו, כפי הכלל הידוע ש'כוח הפועל בנפעל', דהיינו שכל דבר שנתחדש יש מאין ברצונו יתברך מכח מידת המלכות שרצה למלוך על העולם הנראה כיש ונפרד, מוכרח שהכח שהיווה אותו מ'אין' ל'יש', יהיה בו תמיד לחיותו. אלא שעם כל זה אין הכח הפועל משנה את רצונו של הכח הנפעל, ומצד רצונותיו ותכונותו של הכח הנפעל יתכן שהכח הנפעל יתאוה לדבר אחר שהוא כנגד הכח הפועל שבו, כפי שאנו אכן רואים בפועל, אלא שאין ביכולתו של הכח הנפעל לממש בפועל את רצונותיו ותשוקותיו כנגד רצונו של הכח הפועל אותו, כי אם יסתלק ממנו הכח הפועל לרגע אחד יחזור ויהיה לאין.

[ולמרות שבמבט פנימי יותר, גם הרצונות והתשוקות של הנברא לעשות כנגד רצון הפועל אותו, היא חלק מתוכנית הפועל שהוא הקב"ה, כי אין שום תנועה בעולם שאינה מלמעלה, אמנם הרי זה מהדברים הדקים שבעיני ידיעה ובחירה, שעונשו של הבוחר ברע הוא על עצם הבחירה ועל כך שלא שב בתשובה על הבחירה הזאת, כי בעצם בחירתו ברע הוא מפריד את עצמו מהטוב הגמור, והעונש הוא עצם המציאות שהוא מפריד את רצונו מהפועל אותו ואכמ"ל].

לעומת זאת הכח הפועל השורה בבני ישראל, שורה בצורה של 'מוחין' שהוא הרצון והמחשבה של הנפעל, ואז הנברא בעצמו שהוא היהודי נהפך להיות חלק מהכח הפועל, מידת המלכות שהיא השכינה המוחיה את כל הנבראים, נמצא שכל ישראל הם איברי השכינה.

במילים אחרות: הצורה שבה השכינה שורה באיש ישראל אינה בצורה 'טכנית' כביכול כמו שאר הנבראים, שהשכינה מהווה את הנברא